

STUDENTEN WEEKBLAD

IIe Jaargang.
No. 17.HOOFDREDACTEUR: G. P. NIJHOFF.
REDACTEUREN: R. A. D. CORT VAN DER LINDEN, J. E. A. DE VOGEL,
H. G. NOLEN, H. TH. BAART DE LA FAILLE.
VAST MEDEWERKER IN ZAKE STUDIEBELANGEN: H. E. SUYVER.Donderdag
11 Febr. '09.Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.J. W. WALTMAN JR
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen voor Dinsdagmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: Noordeinde 17.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING op het Bureau van de Redactie, Vlamingstraat 34, Dinsdag 16 Februari, des middags om 4 uur.

Inhoud.

Tooneelcritieken, door R. C.
Aan W. H. v. L., door G. N.
Geestverwantschap? door W. H. v. L.
Reservekader bij de Infanterie en de Vesting-Artillerie, door H. Schaken, door G. S.
Engeland, door J. K.
Tentoonstelling in de S. P., 8—12 Februari, door J. K.
Berichten en mededeelingen.
Agenda.
Feuilleton. — Avonturen van Klaas P.

Tooneelcritieken.

Het deed mij genoegen in 't weekblad van de vorige maal een stuk te lezen van W. H. v. L. over tooneelcritieken. Vooral daarom, wijl ik er stellingen in heb gelezen, die lijnrecht tegenover mijne ideeën over 't desbetreffende onderwerp gaan.

Waar 't voorbedoelde stuk niet geheel als eene critiek op ééne critiek is bedoeld, draagt ook dit schrijven niet het karakter van eene daarboven gaande critiek, wat eene critiek in de derde macht zou zijn. Veel meer is mijne bedoeling eene eigen meening te stellen tegenover die van W. H. v. L.

Wat het doel van de critiek is: ziedaar de vraag, waar het hier om gaat.

W. H. v. L. wil, dat eene recensie in de courant ons de stemming zal voorspiegelen, die een stuk op ons, waaronder hij dan de alledaagsche comediebezoekers verstaat, zal maken.

Mijns inziens is dit allermint de bedoeling van eene critiek, geenszins zal eene dusdanige recensie den naam van critiek mogen dragen.

Critiek is de meening van elk afzonderlijk individu over eene bepaalde waarneembaarheid. Schrijft een recensent dus eene critiek over een stuk, dan behoort hij daarin zijne eigen meening weer te geven; dat die meening door andere kan beïnvloed zijn is een 2de, eene eerste vereischte is, dat zij een waarlijk eigen gevoelen weergeeft.

Naarmate dus de beoordeelaar hooger staat, d. w. z. hij meer geschikt is tot het geven van oordeelkundige overdenkingen, zoo zal de waarde van eene critiek in meerdere mate als juiste uitspraak gelden. Om te beginnen zullen wij dus in onze appreciatie der critiek voorop moeten stellen, dat zij geeft de eigene ondervinding van den schrijver. De schrijver van eene goede critiek (eene die de sporen draagt van harden arbeid en krachtig streven naar iets goeds) zal dan, zooals vanzelf spreekt, niet koppig staan tegen de openbare meening in, maar deze als eene meening op zichzelf overwegen.

Doch nu zijn niet alle critici Sainte-Beuve's en zullen er gevonden worden, die onbevoegd tot begripen zijn. En deze critici beïnvloeden wel eens het groote publiek. Doch gelooft men werkelijk, dat deze luttele krantenberichtjes 't groote publiek zullen „hypnotiseeren”, dat eenige opmer-

kingen onder de rubriek kunst zullen verhinderen, dat een of ander stuk volle schouwburgen trekt en dat alleen de krant het weerbericht levert, waarnaar die groote tweede rubriek menschen, waarvan mijn antagonist spreekt, hunnen uitgang zal regelen? De toeschouwers, die al vormt eene eigen meening, die zich, zooals genoeg a te bleken is in de geschiedenis, plotseling naar willekeur kan wijzigen en zich ineens kan kanten tegen 't oordeel van een eertijds geliefd recensent. 't Werkelijk schoone triomfeert vanzelf en de verlaten der waardeering is m. i. niet zoozeer 't gevolg van eene enkele slechte recensie, als wel van allerlei andere, politieke-, mode-, enz. omstandigheden. En is het niet eene enkele recensie, maar is er eene school van kwaadsprekers, welnu, de menigte zal evengraag naar hen, als naar eene toonaangevende groep verdedigers luisteren, en in allen gevalle staat dan haar oordeel niet hooger dan dat van de dan nu niet of wel tot oordeelen bevoegde geroepenen.

.... „Te weinig beseft de tot het weergeven van den indruk geroepene, de waarde van zijn geschrift wat betreft de economie van 't tooneelgezelschap. Hij moest letten voornamelijk op den indruk, dien het vermoent op te wekken op het groote publiek”....

Dus m. a. w. als een slecht stuk een goeden indruk maakt op het publiek, wat toch wel kan voorkomen, ja dikwijls gebeurt, moet niet op 't slechte van 't stuk worden gewezen, maar vnl. op dien goeden indruk! Ik denk wel dat schrijver W. H. v. L. zich liever dan niet aan die critiek zal willen storen, en zulk eene beschrijving weinig gelukkig zal noemen, tenminste veronderstellende, dat hij nu ontvankelijk is voor een slechten indruk. En zoo hij het nu dommere auditorium niet in die meening wil laten en gelooft dat eenige goed omschreven motieven de kwade stemming van den krantenman werkelijk kwaad kunnen doen schijnen, waarom moet die aanval dan achterwege blijven? Of zijn bovenaangehaalde regelen alleen van toepassing dan, wanneer de weer te geven indruk werkelijk een goede is, goed in den zin van blijvend goed en naar een hogere maatstaf geschat?

Dat een tooneelgezelschap door slechte recensies weinig gebaat is, en dat de verslaggever inplaats van te helpen dikwijls misschien onbewust tegenwerkt, ja; dat de berichtsteller zijne kunstbeschouwing aan de lezers moet voorleggen onder bevroeding, dat hij een zoo goed pakkend stuk willens en wetens niet tot eene winstderving voor die of die tooneelvereniging of schouwburgdirectie heeft gemaakt, neen.

.... „En daarom wil men weten,...., of het stuk zijn publiek wist te vermaken, of een tooneelstuk de zaal wist mee te voeren naar het geschetste milieu. Hoe weinig wordt dit verlangen bevredigd.

Hoe vaak komt men na een avond van uitbundig genoegen tot de conclusie...., dat dit of dat fout was,.... om dan aan het slot kortelings aan te stippen, dat het publiek zich voldaan toonde”....

En wat wilt ge dan meer, zou ik willen vragen. Wordt 't verlangen niet bevredigd? Of hadt gij dan gewild, dat de schrijver der recensie de voorvallen noemde, waarbij het publiek zich voldaan toonde, gelachen had, of de momenten opgaf, toen men het snikken in de zaal kon hooren, terwijl hijzelf heeft moeten lachen bij huilerige passages of heeft moeten huilen om de flauwe grappen?

Of neen; ge wilt eene opinie, gelijk en gelijkvormig aan de uwe, of een oordeel, gelijk aan dat van de zaal. Maar dan leest ge ook de critiek alleen om nog eens uwe eigen gedachte bevestigd te zien, of ge zult niet willen inzien, dat er „feiten waren, die u tot onvoldaanheid hadden kunnen brengen”.

Nu is critiek lastig en dikwijls wordt er meer gelaakt dan geprezen: la critique est aisée: de critiek is licht, dat kan men ook zeggen. En hoe hooger 't werk staat, dat men zal gaan schatten, hoe lichter.

— Es ist viel leichter in dem Werke einer groszen Geistes die Fehler und Irrthümer nachzuweisen, als von dem Werthe desselben eine deutliche und vollständige Entwicklung zu geben. Denn die Fehler sind ein Einzelnes und Endliches, das sich daher vollkommen überblicken lässt. —

Aldus vangt Schopenhauer zijne critiek over Kant aan. Niemand zal dit wel willen weerleggen. En zoo W. H. v. L. alleen heeft willen zeggen, dat bijna algemeen op die Fehler und Irrthümer wordt gewezen, ik zal ook de laatste zijn dit tegen te spreken, alleen ik heb dit niet uit zijne woorden kunnen lezen en geloof, dat er ook nog iets anders mede is bedoeld.

.... „De heeren recensenten meenen te veel hun publiek te moeten opvoeden. Dit zal hen wel nooit gelukken, hen, die na eene première in middernachtelijk uur hunne gewaarwordingen neerschrijven”.... Neen, voorzeker niet, en zelfs ook niet midden op den dag, kalm overdacht, na eene zooveelste opvoering. Doch wat nu volgt is eene conclusie, die mij weer in 't harnas zou kunnen jagen, als het op vechten aankwam.

.... „Laten zij er zich daarom meer op toelagen zoodanige aanduidingen te geven, dat wij, alledaagsche menschen kunnen bepalen, in welke stemming wij dit of dat stuk met succes kunnen gaan zien”....

Daar zijn wij nu weer zonder plichtpleging tot de „gaffende Menge” gerekend. Ge wilt, W. H. v. L., de publieke opinie, die ge erkent als op zichzelf niet hoogstaand, doen zegevieren over die van enkelen, niet altijd hooger staanden. Dat ben ik met u eens, maar dan met dit voorbehoud, dat onder publieke opinie worde verstaan de publieke individueele opinie, waarbij dan van zelf langzamerhand die der hoogstaande geesten de leidende zal worden, en niet die van „die Masse, die ihr nur durch Masse könnt zwingen”, en waarvan Goethe naderhand nog zegt:

Was hilft's, wenn ihr ein Ganzes dargebracht!
Das Publicum wird es euch doch zerpfücken.

Dit wat betreft Tooneelcritieken, in zooverre het den „Paladijn” niet aanvalt, en ik geen avonturier wil zijn bij dien strijd, waar ik geene partij heb gekozen.

R. C.

Aan W. H. v. L.

Waar in een ander artikel in dit blad de heer W. H. v. L. weersproken wordt naar aanleiding van zijn stukje: „Tooneelcritieken”, en ik in 't algemeen met R. C. eens ben, wil ik mij voornamelijk bepalen tot een gedeelte mij zelf betreffende, waar R. C. zoo vriendelijk is geweest, dit hapje voor mij over te laten.

Ik wil echter nog eenige feiten noemen die het nut van critiek in den zin door R. C. bedoeld kunnen staven, en hier „de Paladijn” bij aanhalen. Door een der critici, werd na de première in een ontleding van 't stuk, op fouten in den bouw gewezen, waarbij ook werd getuigd, dat 't laatste bedrijf als 'n vervelende nachtschuit achteraan dreef.

Toen is er aanmerkelijk veel veranderd ten voordeele van 't stuk.

Waar kritiek moet dienen, tot 'n zuiver stellen van 't geziene, zal voor de uitvoerders van 't kunstwerk in welk genre ook, er véél aan gelegen zijn, een beschouwing en een ontleding tevens te lezen te krijgen van hun werk.

In véél opzichten is hier voor auteur en regisseur en acteurs kritiek van nut geweest, bracht ze tot nieuwe inzichten, tot een andere kijk op hun werk en dat wilt U toch zeker 'n voordeel noemen.

We hebben in 't S.-W. nooit 't in ons hoofd gekregen, om beschouwingen en persoonlijke oordeelen over Tooneel en Kunst in 't algemeen, kritieken te noemen, dat zou een wel wat te wijs woord zijn voor veel wat er in die rubriek zijn plaats vindt. Maar ondanks 't ontbreken van

dit etiquet, geloof ik wel, dat we zooveel mogelijk moeten trachten naar 'n ontleding en een beschouwing zooals die ons door de voorgaande critici tot voorbeeld gegeven wordt.

De aanhalingen uit zijn stukje wil ik zeer gaarne onderschrijven en ik meen zelfs geschreven te hebben, dat, ondanks tegenwerking en 'n slecht vinden door veel menschen, 't stuk véél publiek trekt, juist door zijn fijne kleine trekjes en, . . . de Amsterdamsche journalist.

Mijnheer W. H. v. L., als U mijn stukje nog eens leest zult U zien, dat ik nooit beweerd heb dat 't de karikatuur is van 'n bekend Amsterdamsch journalist: maar algemeen werd 't er voor gehouden. De karakertypeering in I is in vele opzichten zeer gelijkende en onschuldig gelijkend, men moet echter verstandig genoeg zijn, de avontuurjes in II en III niet als parallelen te beschouwen. Juist daarom is indertijd de vraag aan de schrijfster gericht, die toen ontkennd antwoordde.

Maar of ze niet eens eventjes naar dat proto-type heeft gekeken, dat betwijfelen velen. In elk geval is 't zeker dat ook hierdoor velen naar de Schouwburg gingen en niet teleurgesteld werden.

Mocht U en anderen besloten hebben uit mijn schrijven dat ik niet aanraadde er heen te gaan, dan spijt me dat, ik heb er een zeer amusanten avond gehad, hoewel ik 't als stuk heusch niet te hoog reken en ik 't zeker als 't minst waardevolle van de stukken van Mevrouw Simons-Mees oordeel: De Veroveraar, Kasbloemen etc. staan in alle opzichten veel hooger.

Dat menschen zich amuseeren bij „de Paladijn”, heeft op zich zelf niets te maken met de waarde van 't stuk. Er waren scènetjes in die me deden vergeten dat ik in de Stads Schouwburg zat en niet bij Prot; dat juist die gedeelten een ongeëvenredigd succes hadden wil ik toeschrijven aan 't buitengewone spel van Jan C. de Vos.

Nu nog iets over Uw woord van lof over de Hotel-Hall. Ik kan me begrijpen dat de heer W. H. v. L., met zijn phantasieën zich teruggedacht in eenige Zwitsersche of Tyroolsche hôtels, maar menschen met minder phantasieën zouden 't allicht anders beschouwd hebben.

Trouwens deze opmerking heeft niets met de heele boel te maken, U moet wel bedenken dat 't bijzonder gemakkelijk is iets dergelijks met goede hulpmiddelen in elkaar te slaan en dit niets met kunst of spel, of prestatie te maken heeft, 't zijn eenvoudig eischen en technische eischen waaraan meer of minder voldaan kan worden.

In Engeland toonen ze U een zinkend schip op 't tooneel met 'n verdrinkende bemanning die nog 't „God save the king” zingt. Heeft dat iets met kunst te maken? Als U een fotografietje ergens van maakt en dit gaat nabootsen, is dat kunst?

U zal me nu willen tegen werpen dat we 't niet over kunst hadden, maar heusch al dergelijke opmerkingen kan men in de eerste plaats in een beschouwing over 'n stuk en 't spel achterwege laten, wordt aan die vrij minimale eischen niet voldaan, dan is 't een fout.

G. N.

Geestverwantschap?

S. F. L. in Almanak 1909: Van de Substantie.
Spinoza: Die Ethik (Reclam-uitgave).

S. F. L., blz. 331, 1e alinea:

Onder substantie zal datgene verstaan worden, waarvan 't begrip zichzelf vormt. 't Begrip der overige dingen in de natuur, heeft 't begrip eener andere zaak noodig om gevormd te kunnen worden.

Spinoza, blz. 21, 3e alinea:

Unter Substanz verstehe ich das, was in sich ist und durch sich begriffen wird; d. h. etwas, dessen Begriff nicht den Begriff eines andern Dinges nötig hat, um daraus gebildet zu werden.

S. F. L., blz. 331, 2e alinea:

't Wezen van dergelijke zaken, zal dan verstaan moeten worden als datgene, wat in iets anders is, door hetwelk 't ook begrepen wordt.

Spinoza, blz. 21, 5e alinea:

Unter Modus *) verstehe ich eine Erregung (Affektion) der Substanz; oder etwas, das in einem andern ist, durch welches es auch begriffen werden kann.

S. F. L., blz. 331, 4e alinea:

En evenzoo is datgene, wat ons verstand als 't zijn der substantie waarneemt, de Eigenschap dier substantie.

Spinoza, blz. 21, 4e alinea:

Unter attribut verstehe ich dasjenige an der Substanz, was der Verstand als zu ihrem Wesen gehörigerheutt.

S. F. L., blz. 331, laatste alinea:

Gesteld nu, dat er twee substanties gegeven zijn met verschillende Eigenschappen, zoo zullen deze substanties niets met elkaar gemeen hebben.

Spinoza, blz. 24, Zweiter Lehrsatz:

Zwei Substanzen, welche verschiedene Attribute haben, haben nichts mit einander gemein.

S. F. L., blz. 332:

Immers zij worden elk door zichzelf begrepen en elke moet in zichzelf zijn, dus kan de eene 't begrip der andere onmogelijk in zich sluiten.

Spinoza, blz. 24, Beweis:

Denn jede Substanz musz in sich sein und musz durch sich begriffen werden, oder der Begriff der einen schliesst den Begriff der andern nicht ein.

En zoo verder, om niet alles te herhalen, bijv. weer op blz. 333:

Een substantie kon niet worden voortgebracht door iets anders, zij zal derhalve oorzaak van zich zelve zijn, enz.

Waartegenover weer Spinoza, blz. 25, Sechster Lehrsatz:

Eine Substanz kan von einer andern Substanz nicht hervorgebracht werden.

En verder in 't „Beweis“:

Dann kan die eine nicht die Ursache der andern sein enz.

Ik volsta met deze aanhalingen, die door vele vermeerderd kunnen worden, hetgeen ik overlaat aan hen, die dit zeer merkwaardig verschijnsel van geestverwantschap nader wenschen te bestudeeren.

Of is er soms door den drukker vergeten een toevoeging als „selon” Spinoza?

W. H. v. L.

*) Ait, Weise, Daseinsweise, Torm, Daseinsform.

Reservekader bij de Infanterie en de Vesting-Artillerie.

Overeenkomstig de aankondiging door den Rector Magnificus der T. H. hield j.l. Vrijdag te 4 uur in Zaal 4 de Hoofdofficier voor 't Reservekader een conferentie voor die studenten, welken belang stelden in den dienst bij 't Reservekader. Hoewel de belangstelling vrij gering was, acht ik het toch niet nutteloos hier de door spreker behandelde hoofdzaken omtrent de voor ons zoo gunstige dienstneming bij 't Reservekader der Infanterie en Vesting-Artillerie even aan te halen.

Om bij genoemd Reservekader in dienst te kunnen komen, worden vereischt twee getuigschriften, en wel:

1°. een z.g. „getuigschrift model B of D” van wetenschappelijke ontwikkeling, d.w. b.v. zeggen een getuigschrift van goed afgelegd examen voor de 4e of 5e klasse van een H. B. S.

2°. een z.g. „getuigschrift model E” van lichamelijke ontwikkeling, 't geen ook zeer makkelijk te verkrijgen is en niet haalt bij 't vrij zware getuigschrift voor 4-maander bij de Militie.

Voortgaande, noemde spreker allereerst, als zeer gewichtig punt, 't feit, dat van de opkomst ter 1e oefening uitstel

verleend kan worden tot in 't jaar, waarin men 23 wordt. Verder stelde spreker zich de volgende vragen ter beantwoording:

A. Wanneer kan men zich bij 't Reservekader verbinden?

a. Wanneer men z'n 17e levensjaar bereikt heeft, dus reeds vóór 1 Januari van 't jaar van inschrijving bij de Nationale Militie.

b. Na genoemde datum en ook na loting bij de Nationale Militie, waarbij de leeftijd van 24 jaar als grens wordt gesteld.

In 't 1° geval dient men na de gewone te volbrengen dienst van acht jaren bij 't Reserve-personeel der landmacht — te rekenen van af het tijdstip van opkomst ter 1e oefening — nog slechts vier jaar bij de landweer, terwijl men daarvan in 't 2° geval voor zeven jaar verbonden is.

B. Op welke wijzen kan men zich verbinden bij 't Reservekader?

a. Men verbindt zich om in z'n 1e, 2e en 3e dienstjaar telkens op 20 Juli respectievelijk voor 60, 75 en 75 dagen onder de wapenen te komen, terwijl de laatste termijn ook in bijzondere gevallen van af 20 Juli in 't 4e jaar kan worden gediend.

Men wordt dan in die tijden achtereenvolgens opgeleid voor korporaal, sergeant en vaandrig. Is men dan één jaar vaandrig geweest, waarvan minstens twee maanden in werkelijken dienst en wenscht men voor reserve-officier in aanmerking te komen, dan wordt men, zoo aan de gestelde eischen voldaan blijkt te zijn, zonder examen tot reserve-tweede luitenant benoemd.

Men heeft dan als tegemoet komende gelden in de onkosten genoten:

1°. f 200,— bij de benoeming tot vaandrig.

2°. f 120.— „ „ „ „ officier.

Na verloop van tijd kan dan promotie tot reserve-eerste luitenant en daarna tot kapitein volgen.

De reserve-officier moet evenwel tusschen 1 Mei en 1 October hoogstens 3 weken per jaar of hoogstens 6 weken om 't andere jaar onder de wapenen komen.

Hem wordt dan een traktement uitgekeerd overeenkomende met de jaarlijksche traktementen der beroeps-officiëren met denzelfden rang.

Wordt men geen officier, dan geniet men als vaandrig een jaarlijksche toelage van f 100.—

Kan men echter den graad van vaandrig niet bereiken in den afgeloopen opleidingstijd, welke op verzoek tot 12 maanden kan worden opgevoerd en verkeert men in 't geval A onder b genoemd en wel heeft men een dienstplichtig nummer getrokken, dan gaat men over bij de lichte der Nationale Militie, waartoe men zou behoeven en moet daar z'n dienstdag (in hoofdzaak dus nog de herhalingsoefeningen) uit dienen.

b. Men komt in 't 1e en 2e jaar telkens 2½ maand onafgebroken onder de wapenen en wel in een tijd gelegen tusschen 1 Mei en 1 October en in 't 3e of, in bijzondere gevallen in 't 3e en 4e jaar, dient men de rest van de 8 maanden uit.

c. Men komt 8 maanden onafgebroken in dienst, zoodanig, dat 't grootste deel ervan valt tusschen 1 Mei en 1 October, zoodat derhalve de datum van opkomst gelegen zal moeten zijn tusschen van omstreeks Februari tot omstreeks Mei.

De onder B categorie a genoemde opleiding is evenwel de beste, als we dan ook 't ongeregelde opkomen bij b en c vergelijken. Hiermee eindigde de spreker en deelde mede, dat zij, die nauwkeurig ingelicht wenschen te worden, zich mondeling of schriftelijk kunnen vervoegen aan 't adres: Hoofdofficier Reservekader, Den Haag.

Tevens wees spreker op een werkje: „Inlichtingen voor hen, die zich bij het Reservekader der Infanterie en der Vesting-Artillerie wenschen te verbinden”, uitgever Mouton & Co., den Haag, en op een ander duidelijk werkje, de Militie betreffende, nl.: „De Militie Gids”, uitgever Bredée, den Haag.

Alsnog deelde spreker 't treurige feit mede, dat er in 't Nederlandsche Leger bij een mobilisatie een tekort is van ± 1000 officieren. alsmede van ± 2500 onderofficiëren. Door o.a. aan 't Reservekader zulke gunstige voorwaarden te stellen hoopt men in dit tekort langzamerhand eenigszins te kunnen voorzien.

Een reden tot hoogstwaarschijnlijke afschaffing der 4-maanders bij de Militie hangt hiermee nauw samen, daar toch tegenwoordig de beste sappen van 't kader van het leger door 't 4-maandschap — 4-maanders bedanken meestal voor kader-opleiding — verloren gaan.

Hierna groette spreker de belangstellenden en was de conferentie geëindigd.

H.

Schaken.

Donderdag 4 Februari had de D. S. S. zijn tweede inter-academiale Schaakwedstrijd, de eerste was te Amsterdam en werd verloren met 6—7, de tweede was hier te Delft tegen Philidor uit Amsterdam en werd gewonnen met $5\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$.

De volgorde der borden was als volgt:

1	Graafland	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$	Ruders
2	Schouten	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$	Korteweg
3	Kubatz	1—0	Walch
4	Wttewaall	0—1	v. Maanen
5	v. Westrienen	0—1	Elsas
6	Mac Donald	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$	Beets
7	Overduin	1—0	Euwen
8	v. Aalst	0—1	Lange
9	Schalkwijk	1—0	Foest.
10	Boissevaan	1—0	Nijkerk

De volgende partij gespeeld op dezen wedstrijd aan het eerste bord is wel de moeite waard om na gespeeld te worden.

Wit: J. C. Ruders. Zwart: J. C. W. Graafland.

Hongaarsche partij.

1.	e4	e5
2.	Pf3	Pc6
3.	Lc4	Le7
4.	Pc3	Pf6
5.	d4	ed4:
6.	Pd4:	d6
7.	0—0	0—0
8.	Te1	Te8

In plaats hiervan moest zwart Pd4: spelen.

9.	Lg5	Pe5
----	-----	-----

Deze manoeuvre is meer schijn dan werkelijkheid. Nog altijd moest Pd4: geschieden gevolgd door 10 Dd4: Pd7.

10.	Lb3	h6
11.	Lh4	Pg6
12.	Lg3	Lf8
13.	f4!	a6

Dient om paarden van b5 te houden en om eventueel met b5 en Lb7 voort te zetten. Op 13 . . . Leb is 14 Pe6: fe6: 15 e5 zeer sterk. Ook op 14 f5 Lb3: 15 fg6: komt wit in het voordeel (aanval op de f-lijn).

14. Dd3!

Dreigt 15 e5 de5: 16 fe5: Pd7 17 Dg6:

14. Pe7

Zwart heeft bijna geen zetten. Op Ph8 volgt f5 en het paard kan slechts ten koste van de koningsstelling verlost worden.

15. Tad1.

Hier was' Dc4 sterker.

15.	Pc6	
16.	Dc4	Le6
17.	Pe6:	

De combinatie Pc6: levert niets voor wit op.

17. Teb:

Op fe6: komt zwart direct door e5 of f5 in het nadeel.

18. e5

Waarschijnlijk het juiste oogenblik om door te breken.

18. Pd7

De stelling is zeer ingewikkeld. 18 Pa5 schijnt niet beter te zijn.

19. ed6:

Hier was f5 veel sterker.

19. Pb6.

De eenige zet die redding brengt. Op Te1:† kan volgen 20 Te1: Df6 21 Pd5 Dd6: 22 Pc7: Dc7: 23 Df7:† Kb7 24 f5! Lc5†! 25 Kh1 (nu dreigt wit mat te geven in 3 zetten) 25 . . . Dd8 dan 26 Td1 en wint en op 25 . . . Dc8 26 Le6 en wint. Zwart kan natuurlijk anders spelen maar het is de vraag of hij er dan beter afkomt.

20.	dc7:	Te1:†
21.	Te1:	Dc7:
22.	De4!	

Als zwart nu Pd7 speelt om Pf6 of Pc5 te spelen antwoordt wit met 23 Lf7:† (Kf7:† Dc6†).

22.	Ld6	
23.	Pd5	Pd5:
24.	Ld5:	Td8

Op Db6† 25 Kh1 Db2; kan weer Lf7:† volgen.

25.	Lcb:	bc6:
26.	b3	Tb8

Dreigt Tb4.

27.	Dd3	Lf4:
28.	Lf4:	Df4:
29.	Dab:	Dd4†
30.	Kh1	Dc3

Df2 of Dd2 zijn minder goed want op De2 moet de zwarte dame weer weg.

31.	De2	Td8
32.	a4	Td1

is beter.

32.	Td2	
33.	De8†	Kh7
34.	Df7:	Dc2:

Op 34 Te2: zou 35 Df5† gevolgd zijn en op 34 . . . Tg2: eenvoudig 35 Kg2: De1: 36 Df5†Kg8 37 Dc8†kh7 38 Dc6: en wit wint, in beide gevallen.

35. Df3

Op 35 Tg1 zou volgen Tg2: 36 Tg2: Db1† 37 Tg1 Dc4† remise door eeuwig schaak.

35.	Tf2
36.	De3

Op Dg3 kan De2 volgen.

36. Df5

Op Tg2: zou wit na 37 De4† De4: 38 Te4: in het eindspel winnen.

37.	h3	Tf1†
38.	Tf1:	Df1:†
39.	Kh2	

Afgebroken en remise verklaard.

Wit: Korteweg. Zwart: Schouten.

1.	d4	d5
2.	Pf3	Lg4
3.	e4	e6
4.	Pc3	e6

De Dame moet eventueel vrij zijn om het zwakke punt b7 te dekken. Dus wordt het punt d5 versterkt.

5.	Lf4	Pf6
6.	e3	Lb4
7.	a3	La5
8.	Db3	Db6
9.	De2	

(Zie verder Tweede Blad).

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 11 FEBRUARI 1909. No. 17.

Wint een tempo, want de zwarte Dame moet terug naar d8. Echter kan zwart door Lf5 de witte Dame weer bedreigen en zodoende zijn looper met tempo winst beter plaatsen.

... D d 8

Nu is deze zet heel sterk.

10.	Lg5!	
	...	Lf5
11.	Da4	dc4:
12.	Dc4:	Pbd7
13.	Pe5	Dc8

Goed voor wit is nu

14 b4 Lc7 15 Pd7: Pd7: 16 e4.

De Rotterdammer gaf hier voor zwart aan de zet 13... Dc7 14 Lf4 Pd5 15 Lg3 P7b6 16 Db3 Pc3: 17 bc3: Pd5 18 Pc4 Dd8 19 Pa5: Da5: 20 Tc1 00.

Zwart was bang voor 14 Lf4. Een variant als boven doet zien dat die vrees niet gemotiveerd was.

De zet 13... Dc8 dreigt de witte pionnenstelling te verzwakken. Wit laat die verzwakking toe.

14.	Lc2	Pe5
15.	de5:	Lc3:†
16.	bc3:	Pd7
17.	Db4	c5
18.	Da4	00
19.	Lb5!	

Wit heeft slechte pionnen, maar een goede ontwikkeling.

19.	...	Pb6
20.	Dh4	

dreigt kwaliteitswinst door Le7

21.	...	Pd5
	e4	
22.	...	Pc3:
	ef5:	

22 Ld3 door... Lg6 23 a4 c4 24 Lc2 b5 en wit paard is te redden, terwijl zwart een vrije pion houdt en wit nog een dubbelpion heeft.

23.	...	Pb5:
	f6	Dc7
24.	Dg3	

Wit mag het nemen op e5 niet toelaten.

25.	...	Tfd8
	Ld2	

FEUILLETON.

Avonturen van Klaas P.

't Was een sombere herfstnamiddag, de zon had reeds haar zoele nestje opgezocht en de kille schemering had met een lijkkleurigen nevel, die edoch stinkend en vies hem ¹⁾ aangenaam aandeed, de dag besloten, toen deze nevel als een bliksemschicht overmeesterde Klaas P., dewelke met een wijsch gebaar en krachtige hand zijn passer P IV (f24) in de Oude Delft slingerde onder het zachtkens neuriën van het bekende motief van Reingold; zijn drie-hoeken aan de kapstok hing nadat hij er zijn hoed afgetrokken had, die hij onder een dof gerommel opzette, in zijn jas schoot de straat opstormende, en de tram opsprong toen een robuuste man, blijkbaar nog in de kracht van zijn leven, hem de weg versperde en hem toevoegde „goeien” en vervolgens over paarden begon te spreken. Klaas P. had verder het genoegen een uitgewerkt zakje blauw te ontdekken dat hem evenwel niet aantrok, doordat het lag tusschen twee schimmelige jongelui, die het accompaneerden.

¹⁾ Dit is Klaas P.

Wit dreigt nu mat en dekt tevens het (naaste?)* van de zwarte Dame, waardoor de rokade onmogelijk zou worden.

	...	g6
26.	De3	Pd4!
27.	Tc1	Td5
28.	f4	

gedwongen. De witte aanval is nu gebroken want zwart heeft tijd zijn Dame naar f8 te brengen.

	...	Pf5
29.	Df2	

behoudt de dreiging op de zwarte c pin, wat niet het geval zou zijn van 25 Dh3.

	...	b6
30.	00	

Eindelijk roekeert wit, had hij daartoe eerder gelegenheid gehad, dan was zijn omval wel doorgeslagen.

... D d 8.

Wit moet zijn loopers dekken en zwart staat veilig. De partij werd hier als remisi beslist door scheidsrechters. Ik geloof dat witte pionnenstelling op de koningsvleugel geen equivalent is voor de zwarte pionnen op de damevleugel. Bijv. 31 Lc3 h5! 32 h3 Kf8 33 g4 hg4: 34 hg4: Pd4 35 Dh4 Kd7 en de witte pionnenstelling is ongevaarlijk.

G. S.

* In de copie onleesbaar. RED.

Engeland.

L'Isle Inconmee noemt Pierre de Coulevain haar boek over dit land. Leest men dit boek, en dat is zeker waard, dan zal men een helder inzicht hebben in het Engelsche leven. Het leven in Engeland is iets anders, iets heel anders dan dat we elders in Europa aantreffen. Het staat meer apart en zeker zal de reden hiervan voor een groot deel zijn dat Engeland een eilanden rijk is.

Het oordeel dat in het algemeen de continent's-man over den Engelschman heeft, is meestal ongunstig. Vooral degenen die Engeland zelf nog niet kent zal zoo oordeelen; een Engelschman zomers opreis is typeerend onhebbelijk, en ziet er liefst zoo sportlievend mogelijk uit. Maar dit slag van menschen, dat zomers het vasteland overstroomt, is niet geschikt om de gentleman-Englishman juist naar te beoordeelen. Zelf ontmoette ik een Engelschman die zich ergerde over dat slag van landgenooten. Rijke winkeliers noemde hij hen en daarvan geven zij dan ook wel blijk. Maar hoe is nu de eigenlijke gentleman-Englishman. Deze is uiterst beleefd en correct, niet toeschietelijk, integendeel, wenscht zich eerst rekenschap te geven wat voor een persoon het is, waarmede hij te doen heeft. Hetgeen ons echter boven alles opvalt in den Britisher, is zijn stoïcijnse

Het bewuste molentje passeerende waar de tram bijna een rij van crediteuren overreed en zijn neusvleugels zich ontspanden door de blijde binnenkomst van zwoele geuren die een zeep- en cosmetiquefabriek eigen zijn, voelde Klaas het groote leven. Na de theologische school gepasseerd te hebben waar Klaas binnensmonds vloekte stopte de tram te Rijswijk. Verschillende passagiers waaronder vooral vele van het vrouwelijk geslacht die Klaas angstig doch niet onaangenaam aandeden, stapten in. Een robuuste gestalte met blonde lokken werd besproken op het balcon, evenals nog andere, die ingestapt waren.

Den Haag binnenkomende stevende hij de bocht van Guinea binnen waar plotseling in Klaas' brein het bekende spreekwoord opborrelde „een schip op strand is een bakken in zee”. Op lijn 1 wachtende spreekt een jong Leidsch studentje Klaas P. onhebbelijk aan hem vragende „Zeg hoe zit 't met de nieuwe Senaat van jullie?” Klaas liet zich over dat college minachtend uit zeggende dat het paste in de groote wereld. Hij draaide het Leidenaartje verachtend de rug toe en wandelde verder in zijn ééntje op en neer waarna hij zich met lijn 1 door de Poten naar Peil begaf:.....

(Wordt vervolgd).

kalmte, die hem zelfs in critieke momenten niet verlaat. De kalmte verschaft hem veel voordeel, en rust, daar waar een ander zich zenuwachtig zou maken. Zijn kalme houding is als uit verstandige koele beredeneering voortgesproten.

Dit kenmerkt de natie ook, deze is mannelijk geduldig en krachtig; iets dat indruk maakt van groote wilskracht en energie. De Engelschman zoo goed als zijn geheele volk, is grootendeels karaktermensch, geheel tegenover gesteld aan de Franschman die veel meer geestelijk ontwikkeld is. De Franschman is vif, vinnig en licht, de Engelschman zwaar, ernstig, kenschetsend voor deze twee vind ik wel de sigaret en de pijp, die de zoevengenoemde eigenschappen op een andere manier, opvallend vertegenwoordigen.

De Franschman, geheel en al Romaan, is een persoon, niet in staat om zijn luchtige geest, zonder hulp van zijn bloemrijke godsdienst te concentreren op God. Wat doet hiertoe het gebouw zelf al niet veel. De katholieke kerk heeft niet dat ernstige wat in de protestante kerk te vinden is, toch is er door de kleurenpracht, en mystieke reukwerken, iets wat de mensch zijn geestelijke zinnen sterk onder bekoring brengt. Vooral, haast uitsluitend is het de romaansche ziel die zoo iets noodig heeft. De ernst die de Romaan heeft is anders, niet dieper dan de germaansche Pierre de Coulevain noemt de Engelschman een Oude Testaments mensch, terwijl de Romaan tot het Nieuwe Testament behoort. Vinden wij ook niet in deze twee testamenten dat zelfde verschil dat ons treft in de protestante en katholieke kerk; een geheel andere ernst.

Het Oude Testament heeft iets sprookjesachtigs, en dit trekt den Engelschman, den Germaan, wiens ziel iets naïefs koelbloedigs heeft. Op elk gebied, vinden we dergelijke groote tegenstellingen waar we germaansche en romaansche volken vergelijken.

De Engelschman wijdt zich Zondags den geheelen dag aan zijn godsdienst, en doet dit met volle ernst, de Franschman houdt zich er mede bezig maar misschien meer intens, zoolang bekoring van den dienst hem omgeeft. De rest van den dag zal hij weer uitgelaten vroolijk kunnen zijn, en zich met geheel andere dingen bezighouden.

„L'intelligence anglaise n'est ni vive, ni brillante, mais solide, pratique. Deze zin van onze Fransche schrijfster zegt juist het essentieële van de zaak dan wanneer we dit gingen vertalen. De kunst in Frankrijk staat daardoor ook veel hooger, daarentegen, heeft de Engelschman in hooge mate een drang naar rechtvaardigheid en vrijheid. De trots van zijn individualiteit is zeer sterk ontwikkeld bij hem. De Franschman heeft élan, dit kan niet voorkomen bij een karakter alsdat van een Engelschman.

In rasoorsprong is er tusschen deze beide volken reeds een groot verschil, maar dit wordt nog vergroot door de opvoeding. Waar in Engeland sport de grootste factor uitmaakt, is in Frankrijk de studie. Daardoor zetelt in het zoo kern gezonde lichaam van den Engelschman, een geest, die dank zij die sport zoo gezond naïf is; de fransche geest vindt ik door de vele studie overprikkeld, niet genoeg blijk gevend van een goede fysieke gezondheid. Misschien bewandelen wij hier in Holland wel in dit opzicht den gulden middenweg.

J. K.

Tentoonstelling in de Societeit Phoenix. 8—12 Februari.

Van 8—12 Februari werd in de leeszaal van de Societeit Phoenix eene tentoonstelling gehouden van karikatuurteekeningen, die wel de aandacht waard was en in hare bescheidenheid toch van grootere beteekenis was. Wij betreuren het daarom dat deze tentoonstelling enkel was voor de studenten, in ons Delft zijn er nog zoovelen die deze tentoonstelling zou aantrekken door hare originaliteit en omdat er in leeft een bijzonder kunst-genre dat maar al te weinig aandacht en waardeering geniet.

Het karikatuur-teekenen is een kunst-genre dat niet typisch Hollandsch is — integendeel — ik zou haast zeggen juist on-Hollandsch is te noemen. Want, waar in ons Holland slechts een enkele opstaat — als hier de heer Rheuns — dan durft hij slechts schuchter uitkomen met zijn bijzondere kunst omdat hij weet, dat de meerderheid uit onbekendheid zijne prestatie niet waardeeren kan en degenen die nog iets voor het genre gevoelen voldoening vinden in de buitenlandsche voortbrengselen. Wat niet wegneemt dat héél goed in ons land deze kunst meer

bestaansrecht mag eischen. Onze vaak lauwe en zakelijke geest mag wel eens meer het humoristische inademen; een pittiger, een „spiritvoller” stroom mag wel eens meer door ons heen varen!

Onze Brakensiek een karikatuurteekenaar te noemen is ietwat misplaatst, zijn werk is te secuur, heeft te veel in zich het droge, het sobere ook van ons echt typisch Hollandsch karakter.

De teekeningen van den heer Rheuns, die dezer dagen exposeerde, tintelen van zwierig leven en van luimigen geest, van warmte en volheid van uitdrukking, hebben in zich die breede behandeling van vorm en techniek en dien rijkdom van coloriet en opvatting die typisch Fransch is, maar van welke echt Fransche spirit, wij zonen der „lauwe westerstranden”, om met Da Costa te spreken, wel eens degelijk ook mogen genieten.

Want het karikatuur-teekenen en -schilderen is iets typisch-Fransch, de karikaturenkunst vindt in ons Holland bijna geen beoefening. Meesters in die kunst zooals Frankrijk er telt, als: Jean Veber, Caran d'Ache, Henriot, Hermann, Paul, e.a. vinden wij er in Holland niet een. Duitschland heeft zijn Simplicissimus, Frankrijk zijn: L'assiette au beurre, met zulke steeds zoo juist en prachtig getroffen karikaturen, en ons Hollandsch publiek stelt zich tevreden met hen, met meest de „Simpli”; het mist mogelijk niet eens een zuiver Hollandsch orgaan dat de uitingen geeft van de beoefening dier bijzondere kunst. Dit feit is wél te betreuren!

De schilderijen en teekeningen van den heer Rheuns — alle in groot formaat — zijn zeer origineel, vooral — in schitterend gekozen kleuren uitgevoerd in mooi volgehouden harmonie en toon — uit al zijn platen tintelt groote geest, er in neergestort door een wilde fantasie, ze zijn alle een typeerende weergave in d'eenvoudigste vormen.

Op geen der platen was een bijzondere aanmerking te maken. Zij ademden alle dien origineelen geest, de bij-schriftjes waren meest overbodig, de platen spraken genoeg voor zich zelve.

Bijzonder de aandacht trok o.a. no. 12 „De Sterrenkijker”. Heerlijk was die professor getroffen, levendig het beeld en de kleuren, sprekend de gebaren. Verder no. 2 „De souffleur”. Het ontzaggelijke uitrekken van dien jongen is schitterend, daarnaast de kleine moeder is een goed gevoeld contrast. No. 7. „De Professor”. Ook hier weer die hooge karakteristiek, die wijde uitgevoerde fantasie, de volgehouden toon van kleur. No. 16. „De Jas”. De actie die in deze plaat ligt is schitterend getroffen. Ook no. 19, „De Werkelooze”, is van zoo'n fijnen humor, zoo in-typisch, daarbij is hier de teekening bijzonder mooi, om maar even enkel te wijzen op de broek, het holle er in, het wijde, slabberige. En elke plaat heeft welhaast zijn bijzonder mooi, 't zij in kleur of in actie of in teekening.

De heer Rheuns verdient alle lof, wij willen hem hier aansporen stouter op te treden, het is waar, hij bewerkt hier een nog onontgonnen gebied, maar een eerste kennis-making reeds met dit zeer bijzondere kunst-genre doet aangenaam aan en doet verlangen naar meer. Dan ook zal dit kunst-genre, en in 't bijzonder hierbij genoemd den heer Rheuns, die, voor zoover wij weten tot heden toe enkel maar het publiek in nauwer aanraking er mede bracht, meer aandacht en meer waardeering van het publiek ondervinden.

Wij hopen dan ook dat deze tentoonstelling eene herhaling moge vinden, maar dan geopend voor een ruimer publiek.

J. K.

Technische Hoogeschool.

INGENIEURS-EXAMEN.

10 Februari 1909 geslaagd voor Bouwkundig Ingenieur, de heeren:

H. Th. Karsten.
H. Maclaine Pont.
W. K. de Wijs.

—o—

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken is met ingang van 16 Februari aan H. A. Brouwer op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de delfstof- en aardkunde aan de Technische Hoogeschool te Delft.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

D. S. C.

Centrale Commissie voor de Diëscomedie:

A. A. Bienfait.
A. W. Staring.
J. H. Hoog.

—o—

HANDLEIDINGEN-VEREENIGING.

Het Bestuur maakt bekend, dat de termijn tot betaling der contributie is verlengd tot **1 Maart a.s.**

Den leden wordt vriendelijk doch dringend verzoekt, alsnog zoo spoedig mogelijk het verschuldigde bedrag (f 0,65) in den Boekhandel van den heer J. Waltman Jr. te voldoen, alwaar zij een exemplaar der nieuwe Statuten en Huishoudelijk Reglement in ontvangst kunnen nemen.

Aangezien de vroegere methode van inning der contributie niet het gewenschte resultaat opleverde, roept het Bestuur de medewerking der leden in, teneinde deze regeling, ingevoerd bij wijze van proef, beter te doen slagen.

Het Bestuur.

—o—

„PRACTISCHE STUDIE”.

Vrijdag 12 Februari 1909, te 8 uur: Lezing in de Foyer der Stads Doelen. Spreker de heer N. M. de Kanter, c. i. Onderwerp: Omlegging van den spoorweg Schiedam-Rotterdam in verband met de spoorweg-afbuiging naar de Schiehaven.

Zaterdag 13 Februari: Excursie naar Schiedam ter bezichtiging van bovengenoemd werk. Des middags bezoek aan een nader te bepalen belangrijk bouwwerk in Rotterdam. Vertrek uit Delft 9.10 v.m. spoortijd (Retour Rotterdam nemen; Schiedam uitstappen).

AGENDA.

DEN HAAG.

Vrijdag 12 Febr. Ned. Tooneel: „Het sterkste geslacht”; 8 uur.

Gebouw v. K. en W. Gezelschap Royaards: „Mercadet”; 8 uur.

Zaterdag 13 Febr. Fransche Opera: „Thaïs”; 8 uur.

Gebouw v. K. en W. Wiener Operetten-ensemble: „Ein Walzertraum”; 8 uur.

Diligentia: Concert van mej. O. Munniks de Jongh, Ant. B. H. Verhey en Willem Durieux; 8 uur.

Zondag 14 Febr. Dierentuin. Rolschaatsenbaan; 8—11 uur.

Maandag 15 Febr. Diligentia: Concert van Hermine den Hollander en Annie Hofman; 8 uur.

Dinsdag 16 Febr. Diligentia: Concert van Sascha Colbertson; 8 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 12 Febr. Groote Schouwburg. Rott. Tooneelgezelschap: „Het zedelijk bewustzijn”; 8 uur.

Zaterdag 13 Febr. Tivoli-Schouwburg: Concert door den violist Aldo Antonietti en Louis Schnitzler (piano); 8 u.

Zondag 14 Febr. Groote Schouwburg. N.-Nederl. Opera: „Tiefland”; 8 uur.

ADVERTENTIEN.

Ter overname aangeboden, wegens vertrek naar Azië:de huur van zeer goed gemeubileerde **KAMERS**, met uitstekende bediening, tegen billijken prijs. Onmiddellijk te aanvaarden.

Inlichtingen: VOORSTRAAT 29.

TER OVERNAME:

HENKET, Waterbouwkunde,**COMPLEET.**

Adres: HUGO DE GROOTSTRAAT 34B.

EGLISE WALLONNE DE DELFT.

Dimanche le 14 Fevrier 1909,

soir 8¹/₂ heures,

Predication de M. le Pasteur

FRANK THOMAS de Genève.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.****G. J. M. VAN HOEK,**Magazijn van PIANO'S en ORGELS,
OUDE DELFT 29.

Alleen-vertegenwoordiger voor STEINWEG PIANO's.

HUUR PIANO'S van af f 4,— per maand.

Stemmen - Repareeren - Inruilen - Transporteeren
— Taxeeren. —

Gediplomeerd door de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst.

Voorhanden bij J. WALTMAN Jr.,
Boekhandel, Binnenwatersloot:

EENE GROOTE COLLECTIE

STEREOSCOOP**FOTOGRAFIEËN**

van

Berlijn, Schwarzwald, Harzgebergte,
Rügen, Tirol, Zillerthal, Rome, Napels,
Florence, Venetië, Parijs, Versailles,
Museum Luxemburg, Reijers Hoog-
land, enz., enz.**15 CENTS PER STUK.**

Voorhanden bij J. WALTMAN Jr. te Delft: de tweede druk van
ITALIAANSCH LIEDJE.

Woorden van LORENZO DE MEDICI. Muziek van F. E. A. KOEBERG.

PRIJS f 0,50.

TECHNISCHE BOEKHANDEL - J. WALTMAN JR.

Afdeeling **BOEKHANDEL** ————— Binnenwatersloot 33:

LEVERING VAN WERKEN OP TECHNISCH EN LETTERKUNDIG GEBIED
 ABONNEMENTEN OP TIJDSCHRIFTEN EN COURANTEN. PLAATSEN VAN
 ADVERTENTIËN IN ALLE COURANTEN. INBINDEN VAN BOEKEN EN
 OMLIJSTEN VAN DIPLOMA'S EN PLATEN. * * * * *

Afd. **SCHRIJF-** en **TEEKENBEHOEFTE**N, Binnenwatersloot 33:

PASSERDOOZEN, REKENLINIALEN, DRIEHOEKEN, TEEKENHAKEN, -BOR-
 DEN, -SCHRAGEN, -KOKERS, -PORTEFEUILLES, -INKTEN, -PAPIEREN,
 MILLIMETERPAPIER, KALKEERPAPIER, KALKEERLINNEN, GUMMI, PU-
 NAISEN, O.I. INKT, VERVEN IN TUBEN EN STUKJES, VERFSCHOTELS,
 MAATSTOKKEN, DECIMETERS, SCHETSBOEKEN, TEEKENPOTLOODEN,
 DICTAATCAHIERS, COLLEGETASSCHEN, NOTITIEBOEKJES, BLOC NOTES,
 MEMORANDUMS, POSTPAPIER IN PAKJES EN IN DOOZEN, ENVELOPPEN,
 PENNEN, INKT, PENHOUDERS, POTLOODEN, COPIEBOEKEN, BRIEVEN-
 ORDENERS, NOTULENBOEKEN, VLOEICARTON, VLOEIMAPPEN. * * *

OP AANVRAAG VOOR H.H. STUDENTEN STEEDS VERKRIJGBAAR UIT-
 TREKSELS UIT HET ROOSTER DER T.H.S. EN ETIKETTEN VOOR DICTATEN.

Afdeeling **DRUKKERIJ** ————— Vlamingstraat 34:

BOEK- EN STEENDRUKWERK, AUTOGRAFIËN ENZ. * * * * *
 VISITEKAARTJES, BRIEVENHOOFDEN, KWITANTIËN, CONVOCATIEBIL-
 JETTEN EN -KAARTEN, CONTRIBUTIEKAARTEN, DIPLOMA'S, WETTEN
 EN REGLEMENTEN, DISSERTATIËN EN STELLINGEN, PROGRAMMA'S,
 INVITATIEKAARTEN, MENU'S, BALBOEKJES. — VOOR DRUKWERK VAN
 VEREENIGINGEN ZIJN TAL VAN VIGNETTEN BESCHIKBAAR. * * *

BESTELLINGEN IN RIJSWIJK EN DEN HAAG EN OVERIGE OMLIGGENDE GEMEENTEN WORDEN DAGELIJKS
 VRACHTVRIJ UITGEVOERD. BESTELLINGEN EN SCHRIFTELIJKE BOODSCHAPPEN KUNNEN AAN DE LOOPERS,
 DOOR HUN UNIFORM-KLEEDING KENBAAR, STEEDS WORDEN MEEGEGEVEN. * * * * *